

uw brief van nummer
behandeld door
doorkiesnummer
ons kenmerk
onderwerp
bijlage(n)

28 juni 2016
M.C. Mosselaar
14 050
Z.12000/UIT.07758
Vervolg provinciale Arhi-procedure
gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer
1

Aan Gedeputeerde Staten en Provinciale
Staten van de Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Haren,
12 juli 2016
verzonden
12 JUL 2016

Geacht college,

Op 28 juni 2016 hebben gedeputeerden Brouns en Staghouwer van uw college ons mondeling en per brief geïnformeerd over uw besluit 'een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer per 1 januari 2019'. Wij hebben hiervan met teleurstelling kennisgenomen.

Op 30 juni 2016 heeft onze gemeenteraad in een ingelaste raadsvergadering gesproken over uw besluit. Ons college heeft de raad voorgesteld mee te werken aan de besprekingen in het kader van de voorbereiding van het herindelingsontwerp, en tegelijk een protest-spoor te bewandelen. De fracties van D66, GVH en CDA hebben hierover een motie ingediend die na enige aanpassing met een meerderheid door de raad is aangenomen. Deze motie genaamd '*Motie bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen*' voegen wij toe ter informatie.

De belangrijkste boodschap in de motie is dat wij bezwaar maken tegen het doorzetten van de arhi-procedure door de Provincie. De belangrijkste redenen daarvoor zijn: 1. Het ontbreken van draagvlak bij onze inwoners voor een herindeling met Groningen en Ten Boer: bij een burgerraadpleging op 19 maart 2014 over het voorlopig besluit om te fuseren met Groningen/Ten Boer heeft 74.5% van de stemgerechtigden een stem uitgebracht. Hiervan gaf 74.1% aan het niet eens te zijn met dit voorlopige besluit. 2. Het door u negeren van het besluit van onze raad om zelfstandig te blijven. 3. Het ontbreken van inhoudelijke bespreking en weerlegging van de uitkomsten van ons rapport 'Beterr Haren' en de ombuigingsvoorstellen. In de bijgevoegde motie vindt u onze uitgebreide inhoudelijke en procedurele bezwaren.

Naast het hiermee kenbaar maken van onze bezwaren bij u als Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, hebben wij juridisch advies ingewonnen over de mogelijkheden die wij als gemeente hebben om de herindelingsprocedure voor

onze gemeente ongedaan te maken. Op basis van dit juridisch advies zullen wij op korte termijn de Minister verzoeken om spontane vernietiging van het besluit van de Provincie om de arhi-procedure op te starten.

Omdat wij verder gaan met twee sporen, namelijk enerzijds meewerken in het kader van de voorbereiding van het herindelingsontwerp, en anderzijds het protest-spoor in gang zullen zetten, gaan wij onverminderd door met het uitvoering geven aan ons plan 'Beterr Haren' en de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld op 20 juni 2016 door onze raad.

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan:

- De gemeente Groningen
- De gemeente Ten Boer
- De Minister van BZK

Hoogachtend,

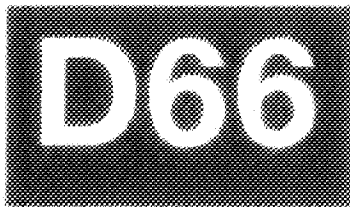
burgemeester en wethouders,

 (Rucw)
mr. M.P. de Wilde,
directeur/gemeentesecretaris

P. van Veen,
burgemeester

Bijlage:

- Motie 'Bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen'

Motie bezwaar aantekenen tegen besluit Provincie Groningen d.d. 28 juni 2016, betreffende Vervolg provinciale arhi-procedure gemeenten Groningen

De gemeenteraad van Haren, in vergadering bijeen op donderdag 30 juni 2016,

Constateernde dat:

- Gedeputeerde Staten van Groningen voornemens zijn een herindelingsontwerp op te stellen tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer;
- Dit herindelingsontwerp zal worden samengesteld in twee maanden tijd, tijdens het zomerreces;
- GS Groningen stellen, in een brief van 28 juni 2016, dat 'het college van Haren de 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' volledig heeft omarmd en onderschreven;
- In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013¹ wordt gesteld dat Provincies zelf een arhi-procedure kunnen starten indien 'herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren' of indien er 'urgente problemen die alleen kunnen worden opgelost met een herindeling' spelen;
- In het beleidskader gemeentelijke herindeling 2013 wordt gesteld dat bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak van groot belang is en dat een herindeling bij voorkeur 'van onderop' moet komen;
- Er binnen Haren geen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is voor een herindeling met Groningen en Ten Boer, gelet op de uitkomst van de burgerraadpleging en de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing op 19 maart 2014 en de besluiten van de raad van 14 december 2015 en 15 juni 2016;
- In het coalitieakkoord van GS² staat dat herindeling niet zal worden opgelegd;
- In de brief van 3 december 2015 van GS³ aan het gemeentebestuur van Haren staat dat de Provincie niet eigenstandig gebruik zal maken van haar bevoegdheden als daarvoor geen draagvlak bij de betrokken gemeenten bestaat;
- GS Groningen Haren de ruimte hebben gegeven om de knelpunten uit het rapport B&A te weerleggen dan wel aan te pakken en om zelf de afweging te maken waar de inwoners van Haren het beste mee gediend zijn, zie brief 15 maart 2016 en besluit GS d.d. 30 maart 2016;
- De gemeente Haren naar het oordeel van de raad de knelpunten uit het B&A-rapport voldoende heeft weerlegd dan wel een gedegen basis heeft gelegd voor een oplossing;
- De gemeente Haren de financiële bevindingen van Deloitte heeft verwerkt in een ombuigingsopdracht die volledig voldoet aan de vereisten om de financiële kengetallen van Haren weer op orde te brengen;

Overwegende dat:

- De inwoners van Haren in maart 2014 in grote meerderheid hebben laten weten dat er geen draagvlak is voor herindeling met Groningen en Ten Boer (burgerraadpleging en gemeenteraadsverkiezing);

- De gemeenteraad in december 2015 en in juni 2016 heeft besloten de zelfstandigheid van Haren te handhaven;
- De raden van Groningen en Ten Boer op 22 juni 2016 primair hebben uitgesproken dat voor hen deelname van Haren aan de herindeling niet nodig is;
- Het de nadrukkelijke wens van de gemeenten Groningen en Ten Boer is dat de herindeling plaats vindt als 'lichte samenvoeging';
- Aan de voorwaarden tot lichte samenvoeging, zoals gesteld in het beleidskader van minister R. Plasterk, zoals gesteld in de kamerbrief van 30 juni 2015⁴, niet wordt voldaan, als Haren bij deze herindeling zou worden betrokken;
- Derhalve in dat geval de reguliere Arhi-procedure moet worden gevolgd;
- Op geen enkele manier is aangetoond dat de herindeling tussen Groningen en Ten Boer, over de wenselijkheid waarvan beide gemeenten het eens zijn, geen doorgang kan vinden en geen succes kan worden zonder deelname van Haren;
- GS op geen enkele manier aannemelijk hebben gemaakt, laat staan aangetoond dat een herindeling van Haren met Groningen en Ten Boer in het belang is van de inwoners van Haren;
- De raad van Haren op 15 juni 2016 een weloverwogen keuze heeft gemaakt voor het zelf aanpakken van de knelpunten uit het rapport B&A op basis van de uitkomsten van Beterr Haren en een aanvullende financiële taakstelling, omdat hiermee naar zijn overtuiging de inwoners beter worden gediend dan met een herindeling met Groningen en Ten Boer;
- GS in hun besluit van 30 maart 2016 noch in hun brief van 28 juni 2016 hebben aangetoond dat sprake is van enige in het beleidskader van 2013 genoemde situatie (jarenlange discussie tussen gemeenten dan wel een urgent probleem dat alleen kan worden opgelost met een herindeling) die een grond kan zijn voor toepassing van artikel 8 Wet arhi met betrekking tot Haren;
- GS in hun brief van 28 juni op geen enkele wijze inhoudelijke onderbouwing geven aan de 'feiten' die leiden tot de opvatting dat een zelfstandige gemeente Haren een onvoldoende duurzaam, (financieel) robuuste en bestuurskrachtige toekomst heeft in regionaal perspectief, noch worden de uitkomsten van 'Beterr Haren' en de ombuigingsvoorstellen inhoudelijk besproken en weerlegd;
- GS in hun brief van 28 juni 2016 evenmin aantonen dat na uitvoering van het pakket van maatregelen waartoe de raad van Haren op 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, sprake zal zijn van een urgent probleem dat alleen met herindeling kan worden opgelost;
- GS zelfs in het geheel niet inhoudelijk zijn ingegaan op de oplossingen waartoe de raad van Haren op basis van Beterr Haren en de aanvulling daarop naar aanleiding van de globale toetsing van Beterr Haren door B&A en de rapporten van Deloitte in zijn vergaderingen van 15 en 20 juni 2016 heeft besloten, hoewel zij zelf hadden gevraagd om een verkenning van de mogelijkheden om als gemeente zelf de knelpunten uit het rapport B&A op te lossen;
- Het in de rede had gelegen dat GS, indien zij twijfels hadden over de vraag of Haren het pakket van maatregelen volgens plan zou kunnen uitvoeren, aan Haren de kans had gegeven om vóór, bijvoorbeeld, 1 januari 2019 aan te tonen dat het hiertoe werkelijk in staat is;
- Hiervoor des te meer reden is omdat GS zelf in de tweede alinea van hun brief van 28 juni 2016 hebben aangegeven dat het in Beterr Haren geschetste perspectief van een zelfstandig Haren het college aanspreekt, en het GS bekend is dat hiervoor bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak is;
- Het door GS op 30 maart 2016 afgedwongen open overleg heeft geresulteerd in een rapport 'Verkenning gemeentelijke herindeling Groningen, Haren en Ten Boer' dat niet middels een officieel collegebesluit door het college van Haren 'volledig is omarmd en onderschreven';
- Genoemd rapport op geen enkele wijze aantoont hoe de knelpunten in Haren gaan worden opgelost;
- Genoemd rapport op geen enkele wijze inzicht geeft in wat samenvoeging met Groningen de inwoners

van Haren concreet gaat kosten en opleveren;

- Genoemd rapport door een meerderheid van de gemeenteraad is gekwalificeerd als van onvoldoende meerwaarde voor de inwoners van Haren;
- Derhalve niet kan worden aangenomen dat de gemeenteraad van Haren genoemd rapport als basis voor een herindelingsontwerp acceptabel vindt;
- Dat het maken van een herindelingsontwerp in twee maanden, tijdens het zomerreces, getuigt van gebrek aan respect voor het onderwerp en voor de inwoners en het gemeentebestuur van Haren en dat deze onbehoorlijke werkwijze leidt tot onzorgvuldigheid;
- GS systematisch de democratische spelregels negeren, het standpunt van de Harense bevolking en de gemeenteraad aan de kant schuiven en het begrip 'lokaal bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak' systematisch negeren;
- GS het eigen coalitieakkoord schenden en niet handelen volgens de brief van 3 december 2015 (niet eigenstandig ingrijpen);
- GS, door het besluit van het gemeentebestuur van Haren de problemen zelf op te lossen, te overrulen, het gemeentebestuur weliswaar niet de jure maar wel de facto onder curatele stelt;
- Op geen enkele wijze kan worden gelegitimeerd dat deze, door GS gecreëerde situatie in het belang van de inwoners van Haren zal zijn;
- Het besluit van GS geen deugdelijke, dat wil zeggen feitelijke en controleerbare motivering kent;

Spreekt uit:

- Bezwaar te maken tegen de voortgang van de arhi-procedure op grond van de onzorgvuldige en mogelijk zelfs onrechtmatige wijze;

Verzoekt het college:

- Bij de Provincie (GS en PS) deze inhoudelijke en procedurele bezwaren kenbaar te maken;
- Bij het ministerie van BZ bezwaar aan te tekenen tegen de wijze waarop GS Groningen de arhi-procedure in maart in gang heeft gezet en deze thans wil doorzetten en daarbij aandacht te besteden aan: alle vormen van motiveringsgebreken, negeren van draagvlak, (on)zorgvuldigheid, (on)rechtmatigheid, inconsistentie (coalitieakkoord en brief 3 december 2015) en het ontbreken van goedkeuring door de gemeenteraad;
- De minister te verzoeken het besluit van GS te schorsen en voor te dragen voor vernietiging;
- Juridisch advies in te winnen van een onafhankelijk juridisch adviseur, alvorens te besluiten deel te nemen aan het overleg dat moet leiden tot het opstellen van een herindelingsontwerp;
- De raad in te lichten wanneer het advies ontvangen is en voordat overleg gestart wordt. Mocht besloten worden aan het overleg deel te nemen, dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het besprokene volledig met de raadsleden wordt gedeeld.
- Onverminderd uitvoering te geven aan Beterr Haren en de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld op 20 juni 2016;

en gaat over tot de orde van de dag.

De fracties van D66, Gezond Verstand Haren en CDA

in een brief

¹Beleidskader 2013

Het kabinet heeft een voorkeur voor herindelingsvoorstellen die op de steun van alle betrokken gemeenten kunnen rekenen. Herindelingsadviezen van onderop, die bij gemeenten zelf vandaan komen, worden daarom door het kabinet toegejuicht. Wel wil het kabinet voorkomen dat herindelingsdiscussies tussen gemeenten jarenlang voortduren zonder reëel zicht op een bevredigende uitkomst. Provincies kunnen in dergelijke gevallen en in gevallen waar naar het oordeel van de provincie urgente problemen spelen die alleen opgelost kunnen worden met een herindeling, het initiatief nemen in het gesprek over versterking van de gemeentelijke bestuurskracht en wanneer nodig zelf een arhi-procedure starten.

²Coalitieakkoord GS Groningen 2015

Ons uitgangspunt is dat de herindeling niet wordt opgelegd, we ondersteunen de initiatieven die gemeenten aandragen. We zien voor ons een stimulerende rol, maar de gemeenten bepalen zelf het proces van herindeling. Wij faciliteren, ondersteunen en bevorderen met als doel het tot stand komen van gemeenten met voldoende toekomst bestendige bestuurskracht.

³Brief GS aan gemeenteraad Haren 3 december 2015

Gemeenten zijn, in onze visie, in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het lokale bestuur en zelf aan zet als het gaat om het vinden van oplossingen om hun huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven goed op te kunnen blijven pakken. Het wordt in beginsel aan de gemeenten gelaten om hun eigen keuzes te maken met betrekking tot hun bestuurlijke toekomst en voorstellen tot gemeentelijke herindeling te doen

Op verzoek van gemeenten zullen wij het tot stand komen van gemeenten met voldoende toekomstbestendige bestuurskracht faciliteren, ondersteunen en bevorderen. Ons uitgangspunt is dat gemeentelijke herindeling niet wordt opgelegd. Dit betekent dat ons college niet eigenstandig gebruik zal maken van zijn bevoegdheid om herindelingsvoorstellen te doen, als daarvoor geen draagvlak bij de betrokken gemeenten bestaat. Wij geven de gemeenten nadrukkelijk de ruimte om hun eigen verantwoordelijkheid in deze te nemen en die in te vullen.

⁴Uit kamerbrief Plasterk 30062015

Verzoeken tot gemeentelijke herindeling via een lichte samenvoeging worden beoordeeld aan de hand van de volgende twee criteria:

1. *Er is overeenstemming tussen de gemeenten.* De rechtsgevolgen voor en na de herindeling zijn voor de betrokken gemeenten verschillend. Het is van belang dat de gemeenten zich hiervan bewust zijn en alle achter de keus voor deze herindelingsvariant staan.
2. *Er zijn afspraken over de rechtspositie van het personeel.* De medewerkers van de bij een lichte samenvoeging betrokken gemeenten hebben niet dezelfde positie. De medewerkers van de op te heffen gemeente(n) vallen onder het regime van de Wet arhi (tijdelijke aanstelling en binnen zes maanden na de herindeling een besluit over definitieve plaatsing), terwijl de medewerkers van de niet op te heffen gemeente hun aanstelling behouden. Het verleden leert dat dit verschil geen problemen oplevert als de gemeenten onderling voor de herindeling goede afspraken maken over de plaatsing van medewerkers.